

Ukázka

1 Abeceda DPH

V této části rozebíráme význam pojmů pro účely daně z přidané hodnoty, které jsme pro výklad označili jako **kategorie**. V každé se odvoláváme na konkrétní paragrafy zákona o dani z přidané hodnoty (dále „zákon“).

Tip

Tento zvolený způsob výkladu zákona by měl každému zpřístupnit text zákona o dani z přidané hodnoty a jeho realizaci v praxi.

Novela

Kategorie jsou vysvětleny v abecedním pořadí s tím, že jsou označeny „*“, pokud novela zákona s účinností od 1. dubna 2019 významně upравила nebo doplnila dříve platné postupy.

Pozor

Kategorií je více než 120 (!), a tak je nabídnuta významná pomoc pro pochopení zákona o dani z přidané hodnoty jako takového, ale též téměř tří set (!) novinek, které s sebou přinesla tato novela zákona.

Termíny

Uvádíme řadu termínů (lhůt), významných pro daň z přidané hodnoty, před a po účinnosti novely. Některé rekapitulujeme v následujících tabulkách, protože jsou velmi podstatné a daňové subjekty se jimi musí řídit.

Do 31. 3. 2019

Jak vyplývá z přechodných ustanovení a některých konkrétních paragrafů zákona, sledujeme různé časové testy, které musíme brát v úvahu i nyní po novele zákona.

Termín	Komentář
1. 7. 2017	V několika případech je zmíněna zásadní novela účinná právě od 1. 7. 2017, neboť s řadou tehdejších novinek mají plátcí a jiné osoby stále problémy.
1. 1. 2019	Nebo přesněji do 31. 12. 2018 bylo možné u společností používat „starý“ nebo „nový“ model. V letošním roce to již není povoleno.
1. 2. 2019	Změna sazby daně u hromadné pravidelné dopravy.

D

Dobropis*

Běžně hovoříme o daňovém **dobropisu** (pro snížení, vrubopis je pro zvýšení základu daně), správně se jedná o opravný daňový doklad pro různé opravy základu daně a opravy výše daně, jehož náležitosti jsou uvedeny v aktualizovaném § 45. Odlišnosti platí pro nedobytné pohledávky, jak je popsáno novelou.

Dodání zboží*

Předmět daně z přidané hodnoty je obsahem § 2 a násl. ustanovení. **Dodání zboží**, jak je definováno v § 13, je nejčastějším případem. Jedná se o situace, kdy dochází k převodu práva nakládat se zbožím jako vlastník.

Rozlišujeme plnění tuzemské a přeshraniční, resp. dodání zboží do jiného členského státu, které je zpravidla osvobozeno od daně podle § 64.

Do této kategorie patří též finanční leasing nebo použití majetku pro účely nesouvisející s ekonomickou činností – viz osobní spotřeba.

Dodatečné daňové přiznání*

Jako u jiných daní může vzniknout povinnost nebo právo podat **dodatečné daňové přiznání**. Zákon neupravuje pro tuto oblast specifická pravidla, proto se řídíme daňovým řádem. Výjimkou jsou třeba podmínky pro plnění související s jedním správním místem, které nalezneme v § 110r nebo v novém § 79d u zrušení registrace.

Na institut dodatečného daňového přiznání se mimo jiné odvolává § 43 řešící opravu výše daně (v jiných případech, než klasické opravy základu daně, tj. například oprava sazby daně), § 104 u chyb souvisejících s časovým nesouladem.

Doklad o použití*

Mezi méně obvyklé daňové doklady patří **doklad o použití**, na němž se podle § 32 musí mimo jiné uvést „...sdělení o účelu použití...“. Dokládáme tím specifické případy, jde-li o plnění pro účely nesouvisející s ekonomickou činností, může se jednat jak o zboží, tak služby. Zpřesněno bylo, že není povinnou náležitostí označení příjemce a jeho daňové identifikační číslo. Ale je povinností uvádět „sdělení o účelu použití“.

Dopravní prostředek

Nabízí se otázka, proč je v zákoně definováno, co je **dopravním prostředkem** v § 4 odst. 4 písm. a) a dále „novým“ dopravním prostředkem v § 4 odst. 4 písm. b).

Redakčně zkráceno

2.1 Uskutečnění zdanitelného plnění při dodání zboží a poskytnutí služby

§ Právní úprava:

- **§ 21 ZDPH** – Uskutečnění zdanitelného plnění při dodání zboží a poskytnutí služby

Komentář:

Kromě třech legislativně technických změn v ustanovení § 21 odst. 1 písm. c), § 21 odst. 2 a v § 21 odst. 6 zákona o DPH, které souvisejí se změnami v § 13 zákona o DPH, dochází novelou zákona ke změnám v § 21 odst. 4 a v § 21 odst. 8.

Do ustanovení § 21 odst. 4 zákona o DPH, které upravuje uskutečnění zdanitelného plnění ve specifických případech, se za písm. b) vkládá nové písm. c).

TIP: **Ustanovení § 21 odst. 4 písm. c) zákona o DPH nově stanoví, že v případě služby, která je poskytovaná v přímé souvislosti s nájmem nemovité věci a která byla v souvislosti s tímto nájmem přijata (dále jen „služba“), se zdanitelné plnění považuje za uskutečněné dnem zjištění skutečné výše částky za tuto službu.**

Jedná se o takovou službu, která přestože je poskytována v přímé souvislosti s nájmem nemovité věci, není jeho součástí, ale představuje samostatné a od nájmu navzájem oddělitelné plnění. Kupříkladu se jedná o službu **ostrahy pronajímané nemovité věci, službu úklidu objektu, provozu vrátnice** a podobně [nejedná se však o služby vymezené v § 21 odst. 4 písm. b) zákona o DPH].

Pokud pronajímateli v době poskytnutí služby poskytované v přímé souvislosti s nájmem nemovité věci není známa přesná výše částky za poskytnutou službu, zdanitelné plnění se považuje za uskutečněné **dnem faktického zjištění skutečné výše částky**, kterou po něm poskytovatel služby požaduje uhradit. Tímto okamžikem je zpravidla den obdržení daňového dokladu či vyúčtování.

Do 31. 3. 2019 se datum uskutečnění zdanitelného plnění u předmětných služeb stanovoval podle ustanovení § 21 odst. 3 zákona o DPH. Ve smyslu tohoto zákonného ustanovení se při poskytnutí služby zdanitelné plnění považuje za uskutečněné dnem poskytnutí služby nebo dnem vystavení daňového dokladu (s výjimkou splátkového nebo platebního kalendáře, nebo dokladu na přijatou úplatu), a to tím dnem, který nastane dříve. U služeb poskytovaných v přímé souvislosti s nájmem nemovité věci, u kterých v době poskytnutí nebyla pronajímateli známa přesná výše částky za tuto službu, bylo toto ustanovení neaplikovatelné.

Redakčně zkráceno

3.6 Výpočet daně u dodání zboží a poskytnutí služby

§ Právní úprava:

- § 37 ZDPH – Výpočet daně u dodání zboží a poskytnutí služby

Do 31. 3. 2019	Od 1. 4. 2019
Výpočet daně je nastaven dvěma způsoby. Jde o výpočet daně „zdola“, je-li daň počítána z nastaveného základu daně, a „shora“, je-li daň počítána z celkové úplaty za zdanitelné plnění.	Výpočet daně je stále nastaven dvěma způsoby. Opět jde o výpočet daně „zdola“, je-li daň počítána z nastaveného základu daně, a „shora“, je-li daň počítána z celkové úplaty za zdanitelné plnění.
Při výpočtu daně „zdola“ se daň vypočte jako součin základu daně a sazby daně. Vypočtená daň se může zaokrouhlit na celé koruny způsobem, že se částka 0,50 Kč a vyšší zaokrouhlí na celé koruny nahoru a částka nižší než 0,50 Kč se zaokrouhlí na celou korunu dolů.	Při výpočtu daně „zdola“ se daň vypočte jako součin základu daně a sazby daně.
Redakčně zkráceno	

Komentář:

Od 1. 4. 2019 dochází ke změně způsobu výpočtu daně způsobem „shora“ tak, aby při obou způsobech výpočtu byla částka vypočtené daně shodná.

P Příklad:

Do 31. 3. 2019:

Výpočet daně „shora“ a „zdola“ při sazbě daně 21 % v případě, kdy konečná úplata činí 121 000 Kč.

Výpočet daně „zdola“:

$$100\,000 \times 21\% = \mathbf{21\,000}$$

Výpočet daně „shora“:

$$\text{Koeficient: } 21/121 = 0,1736$$

$$121\,000 \times 0,1736 = \mathbf{21\,005,60}$$

Od 1. 4. 2019:

Výpočet daně „shora“ a „zdola“ při sazbě daně 21 % v případě, kdy konečná úplata činí 121 000 Kč.

Výpočet daně „zdola“:

$$100\,000 \times 21\% = \mathbf{21\,000}$$

Výpočet daně „shora“:

$$121\,000 - (121\,000/1,21) = 121\,000 - 100\,000 = \mathbf{21\,000}$$